

Liiklusõnnetuste põhjuste väljaselgitamise ekspertkomisjoni tööst 2024. aastal

1. Liiklusõnnetuste põhjuste väljaselgitamise ekspertkomisjoni töö korraldus

Liiklusõnnetuste põhjuste väljaselgitamise ekspertkomisjon (edaspidi komisjon) on tegutsenud alates 2001. aastast. Komisjoni tegevuse eesmärgiks on liiklusõnnetuste põhjuste väljaselgitamine, üldistamine ja liiklusohutuse tagamise ettepanekute väljatöötamine. Kuni 2016. aasta detsembrini uuriti vaid Harjumaal ja Tallinnas juhtunud õnnetusi. Majandus- ja taristuministri 23. septembri 2016. a käskkirjaga nr 16-0283 nimetati komisjon ümber, uuendati komisjoni töö korraldust ning volitati Maanteeameti peadirektorit kinnitama ekspertkomisjoni koosseis, töökord ning komisjoni liikmetele makstav tasu. Liiklusõnnetuste põhjuste väljaselgitamise ekspertkomisjoni tegevuspiirkond laienes üle-eestiliseks.

Harju maakonnas ja Tallinnas juhtunud komisjoni uurimispädevusse kuuluvaid liiklusõnnetusi¹ menetlevad komisjoni liikmed tegutsevad nn „pideva väljasõidukohustusega“, st et valves olev ekspertide grupp on valmis operatiivselt sõitma liiklusõnnetuse sündmuskohale 24/7. Ülejäanud komisjoni liikmed, kes tegutsevad mujal Eestis, sõidavad operatiivselt liiklusõnnetuse sündmuskohale vaid tööpäevadel ja tööajal ning juhul, kui see ei takista edasilükkamatute tööülesannete täitmist. Juhul, kui operatiivselt liiklusõnnetuse sündmuskohal ei käidud, alustakse juhtunu menetlust esimesel võimalusel järgmisel tööpäeval.

Seisuga 01.01.2025 kuulus komisjoni koosseisu 68 eksperti, sh 24 politseiametnikku, 18 teedeala spetsialisti (neist 14 Transpordiameti töötajat), 19 autoala spetsialisti (11 Transpordiameti töötajat), kaks psühholoog, kaks Transpordiameti liiklusohutuse osakonna, üks sõidukite juhtimisõiguse osakonna, üks ohutus ja juhtimissüsteemi osakonna ning üks analüütika ja andmete üksuse töötaja.

2024. aasta mais viidi komisjoni liikmetele läbi õppepäev. Õppepäeval anti ülevaade liiklusohutuse olukorrast ja päevakajalistest liiklusohutuse teemadest, ühtlasi arutati ka komisjoni töö jooksvad probleeme ning tehti praktilisi töid – vaadeldi ja täideti auto andmestik ühe avariilise sõiduki kohta ning tehti TRAM lähiümbruse liikluskorralduse kaardistus, mille käigus toodi välja probleemsed kohad.

2. Komisjoni tegevus 2024. aastal

2024. aastal võttis komisjon menetlusse 72 (2023. aastal 59) liiklusõnnetust. Surmaga lõppenud liiklusõnnetusi võeti menetlusse 64 (52), neis hukkus kokku 69 (59) inimest, sh viies õnnetuses hukkus korraga kaks inimest. Lisaks hukkunutele oli 18 (10) liiklusõnnetuses ka vigastatuid, kokku sai neis vigastada 21 (20) inimest.

¹ Komisjon uurib liiklusõnnetusi, milles oli hukkunuid või milles sai vigastada viis või rohkem inimest.

Lisaks võeti menetlusse üks liiklusõnnetus, mille menetluse käigus selgus, et surma põhjuseks oli terviserike, mitte õnnetuses saadud vigastused.

Menetlusse võetud juhtumid maakondade lõikes:

Maakond	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Harju	8	29	22	19	16	12	16	22
sh Tallinn	5	15	12	8	6	8	7	10
Hiiu	1	2	1	-	-	-	-	-
Ida-Viru	11	5	6	2	6	6	5	4
Jõgeva	1	6	5	2	-	1	-	4
Järva	2	1	4	1	3	5	4	4
Lääne	2	-	1	4	1	2	2	3
Lääne-Viru	4	6	1	7	4	3	5	6
Põlva	1	1	-	1	1	2	1	-
Pärnu	4	5	4	11	3	5	3	5
Rapla	3	7	5	2	4	1	6	3
Saare	2	7	-	3	1	1	1	5
Tartu	6	10	9	4	13	8	10	8
Valga	2	-	-	2	2	-	2	4
Viljandi	1	4	5	3	4	5	2	4
Võru	2	2	-	2	2	2	2	1
Kokku	50	85	63	63	60	53	59	72

2024. aastal lõpetati 65 (48) liiklusõnnetuse menetlus, neist 22 (12) juhtus 2023. aastal. Ühe juhtumi keskmine menetlemise aeg oli 117 (73) päeva. Menetluse aeg eelmisel aastal mõnevõrra pikenes, kuna ekspertiiside tulemuste saamine võttis rohkem aega. Seisuga 1. jaanuar 2025 oli menetluses 23 (23) 2024. aastal juhtunud liiklusõnnetust.

Lühiülevaade 2024. aastal menetlusse võetud hukkunutega liiklusõnnetustest on avaldatud Transpordiameti veebilehel². Tuginedes isikuandmete kaitse reeglitele suurema detailsusega infot ei avaldata, kuid isikustamata kujul seda kasutatakse liiklusohutusalaste tegevuste planeerimisel.

Liiklusõnnetuste ekspertkomisjoni tegevuskulu 2024. aastal oli kokku 34 224 (25 684) eurot, sh koolitused 1824 (3082) eurot. Kulu juhtumite menetlemisele ehk komisjoni liikmete töötasu oli 32 400 (21 730) eurot. Ühe liiklusõnnetuse menetlemise keskmine maksumus oli 498 (454) eurot.

3. Komisjoni ettepanekud liiklusohutuse parandamiseks

2024. aastal lõpetatud juhtumite arvamustes toodud ettepanekud liikluskeskkonna ohutumaks muutmise kohta on edastatud seisukoha võtmiseks tee valdajatele – Transpordiametile, Tallinna, Tartu ja Narva linnavalitsusele ning Tartu ja Kohila vallavalitsusele.

² https://www.transpordiamet.ee/sites/default/files/documents/2025-02/Liiklusaasta%202024_loplik.pdf

Liiklusohutuse tagamisele suunatud ettepanekutes on rõhutatud liiklusjärelevalve olulist rolli liiklejate liikluskäitumise kujundamisel, parandamisel ning liiklusohutuse tagamisel ning peetud vajalikuks jätkata liiklusreeglite ja nende järgimise vajalikkuse selgitamist ja sellealast ennetustööd.

Teavitustegevused ja liiklusjärelevalve teatud fookusteemad, nagu näiteks joobes juhtimine, turvavarustuse kasutamine ja lubatud sõidukiirusest kinnipidamine või teeoludele vastava kiiruse valik, korduvad küll aastast aastasse, kuid nende jätkuv süstemaatiline käsitlemine on liiklusohutuse tagamiseks vajalik. 2024. aastal surmaga lõppenud liiklusõnnetuste üheks määravaks riskiteguriks oli joove 19, turvavarustuse (turvavöö, kiiver, helkur) mittekasutamine 12 ja kiirus 20 liiklusõnnetuse puhul.³

Ekspertkomisjoni liikmete poolt tehtud ettepanekud liiklusohutuse parandamiseks on toodud lisas 1.

Lugupidamisega,

Villu Vane
komisjoni esimees,
liiklusohutuse osakond
Transpordiamet
/allkirjastatud digitaalselt/

Lisa:

1. Komisjoni poolt 2024. aastal tehtud ettepanekud liiklusohutuse parandamiseks, 7 lehel.

Teadmiseks:
Transpordiamet
Politsei- ja Piirivalveamet

³ <https://www.transpordiamet.ee/statistika>